

Latvian Newspaper „LAIKS” (Time)
for USA and Canada.

Published twice weekly except the Christmas issue — Helm rs
Rudzitis. Publisher — Editorial and Business Office 7307, —
rd Ave., Brooklyn, N.Y., 11209 USA. Phone TE 6-6382—Canadian
Office: 444 Wolseley Ave, N. Montreal 29, P. Quebec, Phone 488
-0547 Subscr. Rates USA, Canada and elsewhere: 3 months
4.50, 6 months — \$8.50, 1 year — \$16.00. Advert Rates:
column (1 1/2” by 1”) \$2.00, 1 column 2 1/4” by 1”), \$3.00,
1 column (2 1/4” by 1”), choise location \$3.60.

LAIKS

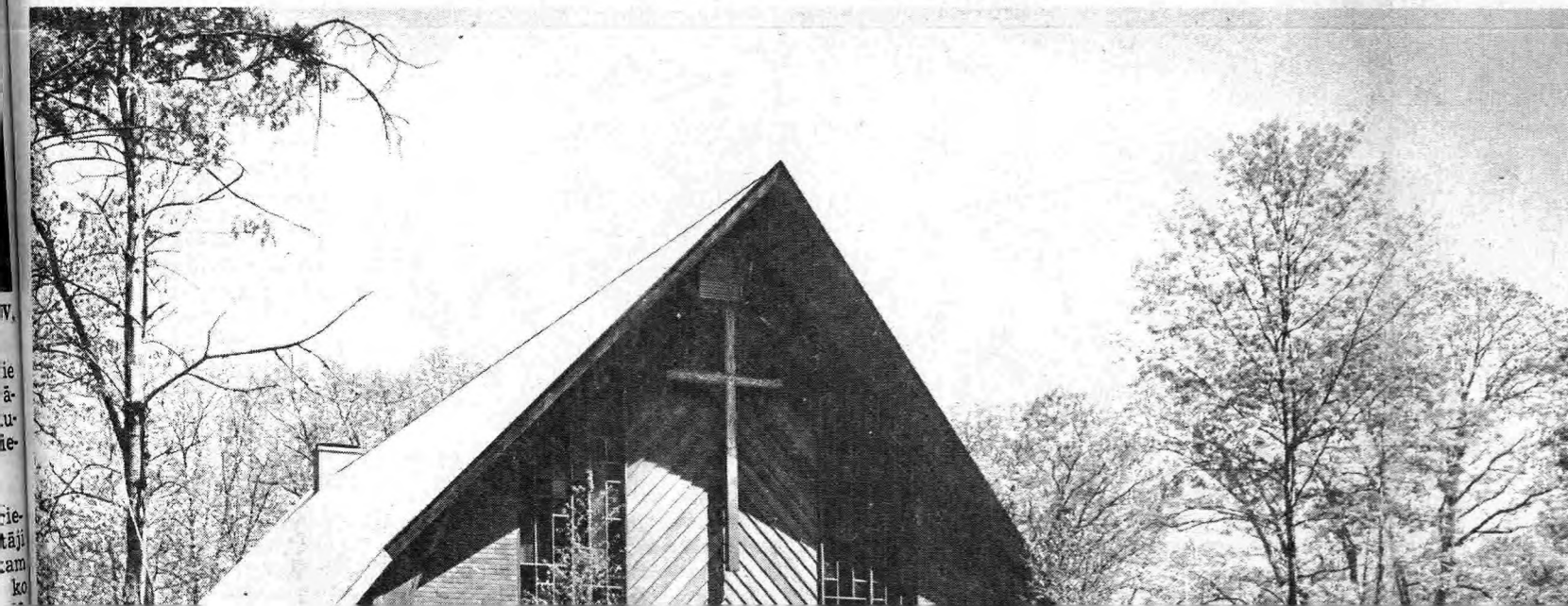
Latviešu laikraksts Amerik „LAIKS”
izn k divi reizes ned — trešdien s un sestdien.

Izdev js apg ds „Gr matu Draugs” — H. Rudz tis. Redaktori:
K rlis Rab cs, riks Raisters un Maksis ulitis (Kanad). Re-
daktija—kantoris: 7307, 3rd Ave, Brooklyn, N.Y. 11209,USA.Tel.
TErrace 6-6382, redakcijai SHore Road 8-6704. — Abon šanas
maksa ASV un Kanad : par 3 m n. \$4.50, par 6 m n. \$8.50, par
1 gadu \$16.00. Sludin jumu maksa: slud. da \$2.00 (1 1/2” sleja),
minimums \$3.00, ofertes \$4.00; tekst \$3.60 (2 1/4” sleja) un
pirm lapas pus \$5.00 par collas telpu 1 slej .

Vol. XIX Nr. 46 (1779), Saturday, June 10, 1967.

Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y.

Sestdien, 1967. g. 10. j nij

KĀDAS IZREDZES PANĀKT PAMIERU?

KAS IZDOMĀJA PASAKU, KA BRITI UN AMERIKĀŅI PALĪDZ
IZRAĒLAI KAROT?

Ņujorka (y) — Drudžainā diplomātiskā rosība Apv. Nācijās deva
pirmo panākumu jau 36 stundu laikā. Pēc amerikāņu un padomju de-
legātu Goldberga un Fedorenko privātām un slepenām sarunām otr-
dien, kas ilga labu laiku, pl. 7 vak. varēja sēdē aikal sanākt Drošības
padome, lai pieņemtu vienprātīgu rezolūciju, kas aicina karotājas
valstis Mazāzijā nekavējoties istenot pamieru, pagaidām bruņotiem
spēkiem paliekoit vietās, kurās atrodās pamiera brīdī.

Rezolūcijas tālākapziņošana no-
dota AN ģenerālsekretāram, kam
jārūpējas, lai to izpildītu un tad
ziņotu atkal Drošības padomei. No-
vērotāji pārliecināti, ka vienprā-
tība, kurā dalījās ASV ar Pad. Sa-
sāpīgus zaudējumus asiņainās kau-
jās.

Novērotāji domā, ka arabu ne-
veiksmes spieda Maskavu pieņemt
pamiera saukli, kam vēl pirmajā
dienā tā nepiekrita, pastāvēdama

Džons Deiljs (Daly), kas iecelts par
„Amerikas Balss” direktoru.

LĀ SONĀTE

RETUMVĀCIJĀ 60. MŪŽA GADU

Vakara stundas un nedēļas nogales inš tomēr vislabāk pavada savas ģimenes vidū. Dzīves biedre Edīte, studējusi altijas universitātē Pinebergā baltu oloģiju, bet visi viņu bērni, - trīs meitas un divi dēli, - mūzicē. Dēls tīs seko tēva pēdās, spēlēdams čelā, arī ērģeles un klavieres. Kopš eichmanis uzcēlis Freiburgas priekš-ilsētā "St. Georgen" nelielu savrupāju, tā piestrāvājusi visos stāvos ar ūziku.

Atis Teichmanis allaž redzams latiešu sabiedrībā, pie tam nevien uz oncerta estrādēs, bet arī biedrību saāksmēs un draudzes darbā. Kopš viņa ūvumā uzdzīvi pārcēlusies Zenta Maūna, rakstniece bieži viesojusies viņa ājās. Grāmatas, gleznas, vecas Baljas kartes un lietišķās mākslas riekšmeti ir viņa pasaule, kurā viņš n visa viņa ģimene jūtas labi. Agrāk inš mēdza Švarcvaldes strautos makkerēt arī forelēs, bet tagad šim prie-

Atis Teichmanis Freiburgā
Ad. Šildes Minoksa uzņēmums

kam atliek arvien mazāk laika. Tieš tagad, kad meistarcēlists 15. jūnijā kļuš sešdesmitgadnieks, viņa darba cēliens kļuvis plašāks nekā visus iepriekšējos gadus.

Ad.ŠILDE

LATVIEŠU PERIODIKA PUSOTRA SIMTA GADOS

MUDINĀ JUMS APZINĀ T BIBLIOTRĀ FISKUS RETUMUS

Tumši sarkan v k platiem sudrabiem iespiests virsraksts "Latviešu periodika 1768.—1919., Bibliogrāfija," un kad k das Dienvideiropas valsts Zint u akad mijas darbinieks cil šo smago grāmatu sav s rok s, tas apjaut jas: „Vai jums (dom ti latvieši! K. Dr.) tieš m jau tik veca periodika un tik daudz izdevumu? Tas ta u tikai l dz 1919. gadam?"

R g 1966. gad Zint u akad mijas Fundamentals bibliot kas izdots latviešu laikrakstu un žurn lu kopreistrs ar 526 lappus m, tieš m var impon t, bet it paši vrtgs tas b s un paliks latviešiem pašiem. Katram sav reiz var rasties vajadzība vai ar tikai zi k r gas intereses mudin jums p rliecin ties, kad un kur k ds latviešu periodisks izdevums laists klāj, daudz krt b tu vrtgi uzzint par to v l dažu citu faktu. Nav ko akcent t, ka filologiem š ds izdevums, kur daudz vispus gu zi u, ir neatsverami vrtgs.

R d t ja sast d t jos min ts Krlis Egle, Misi a bibliot kas vad t js jau Latvijas neatkar bas gados, un tr s, spriežams, jaun kas paaudzēs bibliogrāfi; no priekšv rdiem tom r redzams, ka šin darb piedal jušies v l citi, to vid filologi — Latvijas universit tes absolvents Aleksandrs Jansons un doktorands Krišj nis Anc t is. T k Kr. Anc t is nomira 1963. g., tad gar šo periodikas r d t ju b s s kts str d ts jau ilg ku laiku priekš tam. T dom t spriež ar sniegto zi u v rojamais plašums, vispus ba un datu r p gums.

Šo bibliogrāfijas darbu p rlopojot un ar izbr nu apst joties pie izdevumu virsrakstiem, kas r d s b t pavisam sveši, visp r jais iespaids, š sum m jot, ir — te atpogu ojas k das n cijas ce š. Gar ga izaugšana, ce š uz augst u kult ras l meni...

R d t ja galveno da u (17.—387. lpp.) aiz em periodisko izdevumu alfabētiskais r d t js, par š irkiem emot šo publik ciju virsrakstu pirmo v rdu (un ne pirmo lietv rdu nomin t v, k tas, piem., ir Zviedrijas zin tnis k s bibliot k s). Sniegti ar apakštītuli, kas, k redzams, bijuši lielam publik cija skaitam; t l k min ti gadi, kad izdevums n cis klāj, vietumis ar zi as, cik "bieži tas par d jies. Interesantas ir re istra zi as, cik un kur s tipogrāfij s k da av ze vai žurn ls iespiests; dažam laikrakstam t s main juš s k rtu k rt m.

R d t j redzams ar, kas bijuši publik ciju redaktori; daž m av z m, kam bijis ga š m žs, š d nomin jum las mi turpat p rdesmit v rdu (t vecaj m Latviešu Av z m, 1822i—1915i. g.); dažviet redzama ar gar ka izdev ju rinda. Sniegtas v l zi as par žurn la vai laikraksta lielumu centimetros, lappušu skaitu, katr gad izn kušo numuru daudzumu un metienu. It plašas ir zi as par cenz ras apst k iem, aizliegumiem, konfisk cij m un redaktoru ties šan m (piem., 163. lpp. las ma atz me par K. Skalbes sod šanu ar vienu gadu 6 m nešiem cietuma). Ja izdevumiem bijuši k di satur ži vai viena vai otra veida pielikumi, atz m ti ar tie. Pievienojot v l datus par neatrastiem numuriem, t pat zi as, kas un kur par doto publik ciju rakst js, š di atseviš o žurn lu vai laikrakstu apraksti ar vis m papildzi m vietumis p rsniedz vai r kas lappuses (t par P terburgas Av z m rakst ts no 251. l dz 253. lpp., bet par Latviešu Av z m turpat veselas etras lappuses).

J atz m fakts, ka, kaut ar pirmais no pal gre istriem ir Latviešu revolūcion r s periodikas r d t js, darb tom r v rojama objektivit te. T, piem., šin r d t j uzejamās s kas zi as ar par t diem tik nacion liem laikrakstiem k Latvijas Sargs (1919.) atz m jot v l, ka redaktors bijis Arturs Kroders (ar J. Bankavs u. v. c.) un minot faktu, ka av zes metiens sa sniedzis 52.000 eksempl ru.

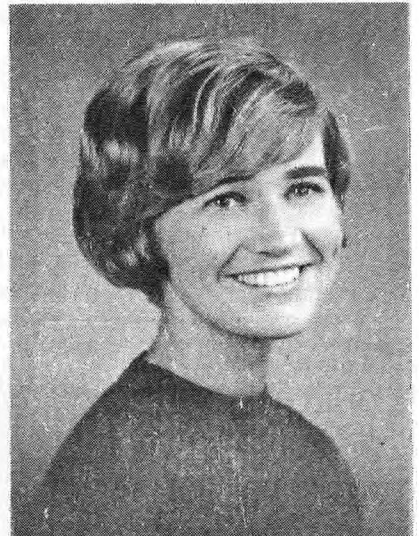
Darba vrtbu paši ce ar citi pievienotie r d t j i, t "chronoloģiskais, kur, ja vajadz gs, oti rti var noskaidrot, k das publik cijas kur gad s kušas izn kt. Ja noskaidrojams, ku i izdevumi public ti, piem., C s s, Filadelfij vai Kaza, tad tas rti redzams r d t j ar alfabētiski sagrup t m izdošanas viet m. Sava noz me var b t ar r d t jam, kur sarindotas biedr bas, iest des, pulci i u. tml., kas k dreiz izdevušas publik cijas; t, piem., las m, ka sabiedr ba J. Gl da un biedri Talsos 1914. g. s kusi public t "Telegrammas no kapa lauka," bet Imantas pulks 1919. g. Vladivostok savu m nešrakstu.

«Latviešu periodiku» p r lkojot, duras ar ac s, k di lieli robi palikuši, p loties samekl t un sakomplekt t piln gus m su av žu un žurn lu gad g jumus. Viegl k saprotams, ka cara vald bas laik r pgi sl pti slepeni izdotie laikraksti un t p c tie nenok ūva pat tik neatlaid gu v c ju rok s, k ds bija J nis Misi š. T, par 1862. g. Viak izdoto "Br vbu" zi as saglab juš s tikai k das piez m s vai atmi s. Tom r j br n s, ka no daža it popul ra laikraksta nav uzglab jies nevien s vien gs k da atseviš a num. eksempl rs. Nav vairs uzejams ar piem ram, Latgolas Vorda 1919. g. 3. num. Šis laikraksts, k zin ms, izn ca l dz pat 1940. gadam.

Aplkojam periodikas r d t j paši v l duras ac s, k di lieli tr kumi ir zi s par daž diem ASV public tiem izdevumiem. Piem ram, m nešrakstam Auseklis (Boston, 1898.—1901. g.) nav atrasts 1898. g. 8. num., 1900. g. 5., 9. un 11. num. un 1901. g. 1. un 4. num.; laikrakstam Amerikas V stnesis (Boston 1896.—1919. g.) nav uzietti turpat k di 90 daž du gad jumu num.; daudz lab k nav daudz m cit m ASV latviešu publik cij m. Š di latviešu bibliogrāfu v l neuzieti un neredz ti iespiestie darbi, kur v l iesp jams, katr zi b tu sav cami, uzglab jami un t pagl bjami no gal gas izn c bas. Nav šaubu, ka tiem ir m su tautas kult ras pieminek u vrt ba.

Katrs Latviešu periodikas bibliogrāfijas las t js nevar s cit di k ar dzi u nož lu p rlas t tekstu š darba p d ja lappus. Tur atz m ts, ka par izdevumu atbild gs E. Ar js, bet ar v l kas cits, par ko atbild gs vi š gan neb s: š s rotaprinta iespiest s gr matas metiens ir — 300 eksempl ru. Tikai. Skaidrs, ka šis darbs k ūva par lielu retumu jau t li p c izn kšanas.

Krlis Dravi š

Maija Seisuma St. Olafa koledžas māsu skolā Nortfildā, Minesotā ieguvusi B.S. gradu. Viņa saistījusi darbā Oaklandes slimnīcā Kalifornijā.

Bīrta Bandere Detroitas universitātes zobārstniecības fakultātē ieguvusi D.D.S. gradu. Viņa pieder korp. Gaujamalietes saimei.

Pēteris Daile Melburnas universitātē Austrālijā ieguvusi B.Sc. gradu ķīmijā. Viņš ir akad. vien. „Austrums“ biedrs un vada deju orķestri „Dzintars“.

Foto A. Balodis

FILMU APSKATS

"ĢIMENES GAITĀS" /The Family Way/. Zināma lieta, ka aktieri - kā bērnieciņi - pieaugot saudē savus tēlotāju instinkts un tikai ļoti retam izdodas instilēģes uz pieaugušo lomām. Širlejai koplei un Džekijam Kuganam, kas pdesmitajos gados lepojas ar gluži antastisku starptautisku popularitāti, ar spīti piepūlei, neizdevās noturēties opietnākās lomās. Pamazām tomēr aktieru - bērnu skolotāji un agenti izrādāja metodes, kā saglabāt mazo tēlotāju karjēras un, piemēram, Natālija ūda, no bērnu lomām pārslēdzās uz rvienu vecāku pusaudžu tēlotāju un gluži nemanot izveidojās par pirmā lieluma "zvaigzni". Patlaban ar lielāko pieardzību un rūpību Anglijas aktieru tilsu ģimene mēģina ievadīt daudzinao bērnu lomu tēlotāju Hailiju Milsu pieaugušo jaunavu lomās. Uzdevumu aprūtina Hailijas bērnišķīgā seja, kas ecas un filmēšanai pavisam neizdevīu apaļību. Tiek darīts viss, lai kāpiātu interesi par Hailijas jauno filmu. airāki scenaristi pielāgojuši ekrānam atlaban ļoti populārā angļu drāmatika illa Notona/Naughton/ lugu "All In ood Time". Notons ieguva starptautisku slavu ar filmēto lugu "Alfie". ar Hailija partneri izraudzīts viens no pdāvinātākajiem Anglijas jaunajiem aktieriem, Haivels Benets/Hywel Benet/, un ievērojamāko blakus lomu spēē Hailijas tēvs, rutinētais veterānis ūžons Milss. Arī filmas saturs notēnēts rosināt publikas interesi, jo līdz ēdējai iespējai pieblīvēts ar erotisēm motīviem.

Kādā raksturīgā Vidusanglijas rūpniecības pilsētīnā precas divi trūcīgi aunieši. Kāzu naktī, dažādu nepatīksamu sanervozēts, jaunais vīrs netiek gaā ar saviem vīra pienākumiem. Arī rmpmākajās nedēļās viņu kavē "menīls bloks". Scenaristi veikli "uzbūvē" smagu problēmu, kas kļūst jonelāgāka, ad par ķibeli uzzina rādi un paziņas, esp. visa pilsētīna. Tenesija Viljamsa okās šāds motīvs noslēgtos ar tragēdi-

ju, Strupeļā iedzītais jaunais pāris nožēlojamā kārtā ietu bojā. Notons, turpretīm, noved kam spriegumu līdz katastrofai, bet nobeidz lugu laimīgi. Izrādes kāpinājumi un sprieguma veidošana veikta visai lietpratīgi, bet dialogi piesātināti ar tik banālām vannas istabas "asprātībām", kādas vēl pirms desmit gadiem nevienš autors nelietotu literārā darbā. Konservatīvāku skatītāju šādi teksta vulgārismi diezgan nogurdina. Interesantākais tēls izrādē ir Džona Milsa vīratēvs, robusts strādnieks, kas lepojas ar to, ka nav savā mūžā izlasījis nevienu grāmatu. Milsa izteiksmes līdzekļu bagātību var apbrīnot, tāpat kā viņa prasmi pārvērsties. Būdamš vidēja, diezgan trausla auguma cilvēks, viņš šoreiz pārliecinā ar smagnēju, tūlīgu masivitāti. Teicami izsvērtas plātīgā, tiepīgā, pamulķīgā, bet pamatos labsirdīga vīratēva garastāvokļa maiņas un meistarīgi puantēts teksts. Milsu iespaidīgi atbalsta skatuves veterāne Mardžorija Rodesa /Marjory Rhodes/ kā vīramāte, ģimenes klusā vadītāja un plātīgā vīra grozotāja. Hailijai Milsai vislabāk izdodas ainas, kurās viņa var izturēties bērnišķīgi. Tā kā pusaudžu laulības mūsu dienās ir parasta lieta, tad viņas meitenīgais jaunās sievas tēls jāatzīst par gluži pieņemamu. Filmas "ALFIE" un titula lomas tēlotāja Maika Kaina iespaids spilgti izpaužas jauno vīriešu blakuslomās. Pēc "Bīteļiem" Kaina veiklais, nekautriīgais "operators" ir Anglijas jauniešu jaunais paraugs. Anšlavs Eglītis

Ar kakao un kūkām, kā arī godināšanu rātsnamā aprīnka vecākais un policijas priekšnieks Libekas pilsētīnā Rietumvācijā atalgoja 11 g.v. zēnu, kura acīgums 8 dienu laikā bija jāvis notvert krājķases aplaupītājus. Zēns bija pamanījies un paziņojis policijai krājķases aplaupītāju auto numuru. Krājķases pārzinis "detektīvam" pasniedz krājgrāmatīņu ar loo marku noguldījumu.

— Acumirkli! — Anita atsaucās; tad atkal pie-nelaist; slimnīcā durvis vienmēr vaļā, un tradīcija uzsāks Paulīnu. Līdz uzsādi Pauli Es iešu un un labās ierašas prasā lai slimnīcā par anciemojumu